

Verkkokoulutus ja somen mahdollisuudet koulutuksessa

Eija Kalliala

<http://eijakalliala.fi/>

<http://www.linkedin.com/in/eijakalliala>

Koulutuksen sisältö

- Verkkokoulutuksen monet muodot
- Kokemuksia
- Pedagogisia valintoja
- Pelillisuus oppimisessa
- Tekijänoikeus
- Mitä on sosiaalinen media?
- Käytännön esimerkkejä
- Mahdollisuuksia ja ongelmia
- Somepalveluita

Taustani

- [Tietie-verkko-opetusyhteistyön](#) koordinaattori 1995–2012
 - 14 ammattikorkeakoulua, satoja opintojaksoja, tuhansia opiskelijoita, 10 ensimmäisessä vuodessa yli 2500 suoritusta
 - Verkko-opetuksen kehittämisen laatupalkinto 2002
- Monimuotoista opetusta verkossa 1997–2012
 - Projektioppiminen, yhteisöllinen oppiminen, tutkiva oppiminen
- Opetusalan sosiaalisen median hankkeita 2012–2014
 - [SoMy](#)- ja [AVO2](#)-hanke
- Tieto- ja viestintätekniiikan ammattilaiset [TIVIA](#) ry
 - [IT-kouluttajat ry](#), puheenjohtaja 2003–2005, 2012–2014
 - [Systeemityöyhdistys Sytyke ry](#), hallituksen jäsen 1992–1994, 2012–2015; Sytyke-lehden päätoimittaja 2013–2015
- [OKFFI](#), [Open Education](#)
- Tietokirjailija
 - Verkko-opettamisen käsikirja (Finn Lectura 2002)
 - Sosiaalinen media opetuksessa (Finn Lectura 2009, 2012; yhdessä Tarmo Toikkasen kanssa)

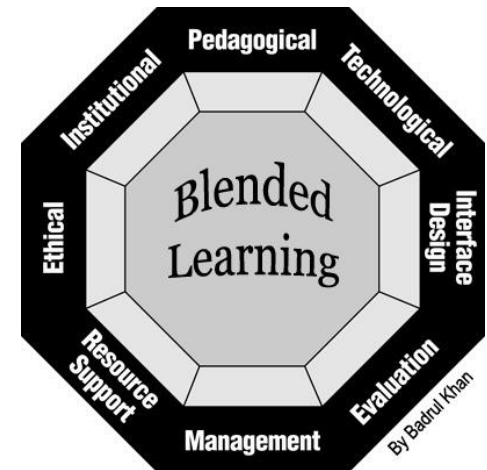
Verkkokoulutuksen monet muodot

Verkko-opettamisen käsikirjassa (2002):

- Verkko lähiopetuksen tukena
- Monimuoto-opetus verkossa (Blended learning)
- Itseopiskelu verkossa

Pedagoginen lähestymistapa:

- Kouluttajälähtöinen: Valmis oppimispolku ja tehtävät malliratkaisuineen
- Oppijälähtöinen: Tutkiva oppiminen, oppijoiden asettamat tutkimusongelmat
- Työelämälähtöinen: Projektioppiminen, työelämän toimeksiannot

Tekijä: Khan (Oma teos) [CC BY-SA 3.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0>)], lähde: Wikimedia Commons

Verkko koulutuksessa

Oppija verkossa

- yksin tai kouluttajan kanssa
- oppijaryhmän kanssa
- laajan oppija- ja asiantuntijajoukon kanssa

Verkossa voidaan

- jakaa kouluttajan laatimaa materiaalia ja linkkejä
- etsiä tietoa opiskeltavasta aiheesta
- työskennellä yhdessä
- julkaista oppijoiden ja oppijaryhmien tuotoksia
- tiedottaa ja keskustella koulutuksen lähitapaamisten ulkopuolella

Pierre-Auguste Renoir [Public domain or Public domain], via Wikimedia Commons

Verkkokurssin runko

1. Oliolähestymistapa 1997–2000

- Kurssikuvaus
- Kurssimateriaali
- Keskusteluryhmä
- Tehtävät
- Opiskelijat
- Videoneuvottelut
- Opintojaksopalaute

2. Tietojärjestelmäprojekti ja muutos 2006–2012

- Kurssikuvaus
- Tehtävät
- Aikataulu
- Oppimismateriaalia
- Tutkivan oppimisen tiedonrakentelu

3. Kurssi X

- Kurssikuvaus
- Lukujärjestys
- Luentomateriaalit
- Kirjallisuus

4. Kurssi Y

- Opettaja
- Kurssikuvaus
- Kalenteri
- Luennot
- Keskustelu
- Kirjallisuus
- Tehtävät
- Tentit
- Resurssit
- Kuvagalleria

Kokemuksia

- Verkko-opiskelu vaatii ja antaa enemmän kuin perinteinen opiskelu.
- Verkko-opiskelijat asettavat tavoitteensa korkealle.
- Selkeä ohjeistus ja pelisäännöt heti alussa.
- Aikataulu laadittava itse – tehtävien palautusajat.
- Verkko-opiskelu vapauttaa ajasta – ja vie aikaa!
- Ryhmätyöt yllättävät: “Luulin, että voin tehdä yksin!”
- Ryhmä tukee ja monipuolistaa oppimista.
- Ryhmätöiden tuttuja ongelmia myös verkossa.
- Kouluttajan aktiivisuutta odotetaan.
- Verkko monipuolistaa paikallista opetustarjotinta.
- Jotkut saattavat poimia verkko-opinnoista vain kiinnostavat asiat (esim. [MOOC](#)eista).

Pedagogisia valintoja

- Opettajakeskeinen – oppijalähtöinen
- [Yhteisöllinen oppiminen](#)
- [Projektioppiminen](#)
- [Ongelmalähtöinen oppiminen \(PBL\)](#)
- [Tutkiva oppiminen](#)
- [Tutkiva ja kehittävä oppiminen](#)
- [Ilmiöpohjainen oppiminen](#)
- [Ankkuroiva oppiminen](#)
- [Konstrukttiivinen ja sosiokonstrukttiivinen oppimiskäsitys](#)
- Kulttuurinen oppiminen
- [Portfolio](#)-oppiminen
- [Käänteinen opetus](#), vrt. [Khan Academy](#)

Pelillisuus oppimisessa

- [Tuula Nousiainen](#): Digitaalisessa, [pelillisessä](#) oppimisessa voidaan käyttää
 - Ammattilaisten laatimia oppimispelejä
 - Viihdepelejä
 - Oppijoiden itse luomia ja täydentämiä pelejä.
- Tarmo Toikkanen
 - [PBL vai magic circle? Pelillistäminen on korvien välissä](#)
- Nicole Lazzaro: [Hauskuuden 4 avainta](#)
 - Easy Fun, Hard Fun, People Fun, Serious Fun
 - luovuus, kilpailu, strategia, ongelmanratkaisu, keräily, nautinto, sosiaalisuus, yhteistyö, jännitys, roolipeli
- Pelillistettyjä laivaseminaareja
 - IT-kouluttajien [Koulutuspelejä-seminaari](#) Tallinnaan, kevät 2014
 - Sytykkeen [Tietotyö+1-seminaari](#) Tukholmaan, syksy 2014
 - Sytykkeen [IoT-seminaari](#) Tukholmaan 16.–18.9.2015

Tekijä: 3P learning [Katso sivu tekijänoikeuden selvittämiseksi], lähde: Wikimedia Commons

Tekijänoikeus

- Suojaa teoskynnyksen ylittäviä tuotoksia.
- Syntyy materiaalin tekijälle.
- Voi luovuttaa kirjallisella sopimuksella tai hiljaisella suostumuksella.
- Tekijänoikeuslaki ei tunne vilpittömän käytön käsitettä.
- Luokkaopetuksessa käytettävät materiaalit eivät välttämättä ole käytettävissä verkko-opetuksessa.
- Tarmo Toikkanen, Ville Oksanen: [Opettajan tekijänoikeusopas](#). Finn Lectura 2011, ks. [Kopiokissa](#)-sarjakuva.
- [Kopiraitti](#), Kopioston ja opetusministeriön tuottama tekijänoikeusopas
- Edu.fi, [opettajan verkkopalvelu](#) -> [Taulukko sosiaalisen median käyttöehdoista](#) (päivitetty 2013).
- Palveluiden sopimusehdot voivat ottaa kantaa tekijänoikeuteen.
- Palvelimen sijaintimaan lainsäädäntö vaikuttaa tekijänoikeuteen.
- [Creative Commons -lisenssi](#)
- Tarmo Toikkanen: [Mitä jokaisen opettajan tulisi tietää tekijänoikeudesta](#) (20.4.2012).

Mitä on sosiaalinen media?

- Sosiaalinen media on julkista keskustelua, tiedonrakentelua ja jakamista verkossa.
- Sosiaalinen media merkitsee toimintakulttuurin muutosta, osaamisen avointa jakamista, erilaisten sisältöjen linkittämistä uusiksi kokonaisuuksiksi.
- [Sosiaalinen media eilen, tänään ja huomenna](#), Tarmo Toikkasen [Pecha Kucha](#) -esitys 22.5.2010
- Verkosta löytyvät avoimina huippuluentojen luentotallenteet ja parhaiden oppilaitosten oppisisällöt.
 - [TED](#)
 - [OCW](#)
 - [MOOC List](#)

Käytännön esimerkkejä

- Oppijat löytävät ryhmätyövälineitä
 - Opettaja luo oppimisalustalle keskustelualueen, chatin ja wikin
 - Oppijat voivat itse ottaa käyttöön: [Skype](#), [Dropbox](#), [Google Drive](#)
- Oppiminen näkyväksi
 - [Tutkivan oppimisen](#) tiedonrakentelu ympäristö [Fle4](#)
 - Kurssituotokset verkkoportfolioon (CV)
- Some aikuiskoulutuksessa
 - Suljettu keskusteluryhmä Facebookissa
 - Oppijoiden [kehittämishankkeet](#) [Purot](#)-wikissä
- Avokurssi
 - [Oppimismateriaali](#) Wikiopistossa
 - Vuoden 2009 toteutuksen [kurssiblogi](#)
- ITK2010 [Some-työpaja](#)

Mahdollisuuksia ja ongelmia

- **Mahdollisuuksia**
 - Yhteisöllisyys, yhdessä tekeminen
 - Kouluttajan ja opiskelijoiden osaamisen jakaminen
 - Verkostoituminen
 - Oman alan seuraaminen
 - Avoimuus
 - Valtava materiaalitarjoitus
- **Ongelmia – keinoja niiden torjuntaan**
 - Tekijänoikeudet – CC-lisenssi
 - Häiriköt, tietomurrot – tietoturva, autentikointi
 - Palvelimen sijainti ja luottamukselliset tiedot
 - Tietotulva, infoähky
 - Jatkuva muutos

Somepalveluita

- **Verkostoja:** [LinkedIn](#), [Facebook](#), [Eliademy](#), [Ning](#), [LeMill](#), [Elgg](#), [Google+](#), [Skillhive](#)
- **Mikroblogeja:** [Twitter](#) ([ohje](#)), [Edmodo](#)
- **Säiliöitä:** [YouTube](#), [EduTube](#), [Vimeo](#), [Bambuser](#), [Flickr](#), [Picasa](#), [SlideShare](#), [Prezi](#), [AudioBoom](#), [Wikipedia](#), [Wikimedia Commons](#), [Jamendo](#)
- **Pikaviestimiä:** [Skype](#), [WhatsApp](#)
- **Muita:** [Dropbox](#), [Todaysmeet](#), [Doodle](#), [Sumpli](#), [Etherpad](#), [Foursquare](#), [HeiaHeia](#), [Pinterest](#), [Instagram](#), [RSS-lukuohjelmat](#)
- **Ohjeita:** AVO-hankkeen [kouluttajan työkalupakki](#), [Viisautta blogin käyttöön](#), [Viisautta wikin tekoon](#)

Muista!

Teknologinen kehitys ei koskaan poista verkko-opetuksen kehittämisen vaikeinta vaihetta:
hyvää pedagogista suunnittelua.

Näyttävinkin verkko-oppimismateriaali on kelvoton, jos se ei herätä opiskelijan älyllistä aktiivisuutta.

(soveltaen Veli-Pekka Lifländerin kiteytystä opetusohjelmien tuotannosta vuonna 1995)